

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te IEPER

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 20396
Instelling Vrije Basisschool
Directeur Guido LAZEURE - Lieven CALIS
Adres Meenseweg 33 - 8900 IEPER
Telefoon 057-20.71.24
Fax 057-21.58.55
E-mail sintjozef@cdi-ieper.be
Website www.cdi-ieper.be/sint-jozef

Bestuur van de instelling Centrumsscholen Dekenij Ieper
Adres Oude Veurnestraat 24 - 8900 IEPER

Scholengemeenschap C.D.I.
Adres Oude Veurnestraat 24 - 8900 IEPER
CLB Vrij CLB Ieper
Adres Bukkersstraat 38 - 8900 IEPER

Dagen van het doorlichtingsbezoek 18-3-2013, 19-3-2013, 20-3-2013, 21-3-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 21-03-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 26-04-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Patrick Durieux
Teamleden Liesbet Criel
Martin Descheemaeker

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	9
3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en muzische vorming	9
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	14
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	17
3.1.1.6 Lager onderwijs: leren leren	19
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	21
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	22
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	23
4.1 Professionalisering	23
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	23
4.2 Welzijn.....	24
4.3 Begeleiding.....	24
4.3.1 Leerbegeleiding	24
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	26
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	28
6.1 Wat doet de school goed?.....	28
6.2 Wat kan de school verbeteren?	29
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	30
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	31
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	31
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	31

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Door middel van een gedifferentieerde doorlichting gaat de inspectie na in welke mate de school onderwijskwaliteit realiseert en ze haar eigen kwaliteit bewaakt. Zo stonden in de kleuterafdeling wiskundige initiatie en muzische vorming in de focus. In de lagere afdeling werden wiskunde, muzische vorming en leren leren diepgaand onderzocht. Leerbegeleiding, deskundigheidsbevordering, een selectie van de regelgeving, welzijnsbeleid en het algemeen beleid waren eveneens voorwerp van onderzoek.

In haar oordeel houdt de inspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en van de leerlingen. Deze basisschool bevindt zich aan de rand van de stad op een uitgestrekte campus, waarvan ook een rust- en verzorgingsinstelling deel uitmaakt. In de omgeving liggen meerdere basisscholen van hetzelfde bestuur. De school beschikt over een degelijke materiële infrastructuur. Het schoolbestuur doet inspanningen om de gebouwen systematisch te verfraaien.

De school wordt momenteel geleid door twee halftijdse directeurs en beschikt over een stabiele onderwijsstaf. De meeste leraren hebben ruime ervaring in hun actuele onderwijsopdracht en getuigen van een mensontmoetende onderwijsstijl.

De leerlingen vertegenwoordigen alle sociale klassen en komen vooral uit de omgeving van de school. Bijna 30 % van de schoolpopulatie woont in een andere gemeente.

De school wil haar maatschappelijke opdracht verwezenlijken. Om dat na te gaan, beschikt ze over een aantal outputgegevens. Doorgaans stromen alle zesjarigen door naar het eerste leerjaar en behalen alle zesdeklassers het getuigschrift basisonderwijs. Uit de beperkte resultaten van het voortgezet onderwijs blijkt, dat de leerlingen daar goed scoren. De recentelijk uitgevoerde tevredenheidsonderzoeken signaleren een hoge graad van tevredenheid bij ouders, leraren en leerlingen.

De leraren van de kleuterafdeling zorgen voor een positief klasklimaat. De frequente keuzeactiviteiten geven aanleiding tot kinderinitiatief, dat de motivatie verhoogt en dat bijdraagt tot een positief zelfbeeld. Het spel en het werk in kleine groepen stimuleren de samenwerking en de communicatie onder de kinderen.

De thema's sluiten doorgaans nauw aan bij de leef- en ervaringswereld van de kinderen en worden goed voorbereid. De uitwerking ervan getuigt van een veelzijdige benadering en van een planmatige en doelgerichte aanpak. Het formuleren van een beperkt aantal concrete activiteitsdoelen is nog een werkpunt. Met het oog op een evenwichtig aanbod, bewaken leraren de ontwikkelingsaspecten. Ze hebben echter weinig zicht op de totaliteit van de nagestreefde leerplandoelen over de leeftijdsgroepen heen. De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen van wiskundige initiatie na. Ze organiseert voldoende speelleersituaties die de behoefte aan wiskundige ontdekkingen uitlokken en het verwerven van wiskundige begrippen en vaardigheden ondersteunen. De leerplangerichte en geïntegreerde benadering, het evenwichtige aanbod en het volgen van de wiskundige ontwikkeling van de kinderen dragen daartoe in grote mate bij. Leraren slagen er niet altijd in om het wiskundige aanbod af te stemmen op het ontwikkelingsniveau van het individuele kind en om de spelwerkhoeven wiskundig te verrijken.

Wat muzische vorming betreft, streeft de kleuterafdeling de ontwikkelingsdoelen in onvoldoende mate na. Ze creëert te weinig kansen om de ontwikkelingsdoelen van 'beweging' en van 'media' te beogen. Verder is het onderwijsaanbod niet altijd aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Tenslotte wordt de ontwikkeling van hun muzisch-creatieve talenten te weinig gestimuleerd.

De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen van wiskunde. De evaluaties tonen aan dat de leerlingen fundamentele wiskundige kennis, inzichten en vaardigheden verwerven. De doelgerichte benadering, het evenwichtige aanbod en de leerlingenbegeleiding staan garant voor een kwaliteitsvolle benadering van dit leergebied. Om het wiskundeonderwijs te optimaliseren, kan de lagere afdeling zorgen voor een meer kindbetrokken en uitdagende probleemstelling en voor voldoende manipulatiemogelijkheden. Verder kan ze wiskundige syntheses laten groeien vanuit de leerlingen en kan ze hen stimuleren om na te denken over hun eigen denk- en leerproces. Ten slotte kan ze schoolafspraken

maken over groeiende referentiekaders die het wiskundige denken ondersteunen en kan ze de individuele onderwijsleermiddelen uitbreiden.

De lagere afdeling streeft ook in voldoende mate de leergebiedoverschrijdende eindtermen van leren leren na. Dat blijkt vooral uit het onderwijsleeraanbod en de beschikbare uitrusting. Daarbij geven vooral het huiswerkbeleid, de aandacht voor de leesopvoeding en voor ICT (informatie- en communicatietechnologie) de toon aan. De school kan de evaluatie en de rapportering van leren leren nog optimaliseren.

Wat muzische vorming betreft, bereikt de lagere afdeling de eindtermen in onvoldoende mate. Het onderwijsleeraanbod beoogt te weinig de domeinen 'beweging' en 'media'. Verder is de evaluatie onvoldoende doelgericht en volgt de school de ontwikkeling van muzische vaardigheden te weinig op. Tenslotte wordt de geest van dat leerplan onvoldoende in praktijk gebracht.

De leerbegeleiding verloopt doelgericht. De school bouwde een functionele zorgstructuur uit, waarvan het zorgteam de motor is. Ze streeft een zorgbrede aanpak na. Daarbij fungeert de groepsleraar als spilfiguur. Op basis van observatie- en toetsresultaten, van intern en van multidisciplinair overleg zet de school differentiatiemomenten op.

Het detecteren, signaleren en bespreken van ontwikkelings- en leerproblemen verlopen volgens een goed uitgetekende procedure. Groepsleraren van de kleuterafdeling doen enige inspanningen om kinderen met ontwikkelingsachterstand bij te werken. De remediërende interventies door de zorgleraar zijn vooral gericht op het oefenen van deelvaardigheden bij de vijfjarigen. De interventies door de zorgleraren vertonen aspecten van het handelingsgerichte werken en verlopen doelgericht, systematisch en deskundig. Het zorgteam evalueert geregeld de effecten van de zorgverbredende werking. De school is op vlak van leerbegeleiding in ontwikkeling. Toch hebben groepsleraren nood aan inhoudelijke ondersteuning om hun expertise op vlak van leerbegeleiding te verruimen.

De school heeft haar visie op deskundigheidsbevordering geëxpliciteerd. Uit het nascholingsplan blijkt een zekere samenhang tussen de onderwijskundige prioriteiten en de individuele en teamgerichte bijscholing. De school heeft niet de gewoonte om de vernieuwingsvelden doelgericht en planmatig uit te werken. Het aantal prioriteiten is doorgaans te uitgebreid en te verscheiden, zodat de implementatie ervan bemoeilijkt wordt.

De ondersteuning bestaat uit diverse interne en externe mogelijkheden tot professionele ontwikkeling, waaraan zowel in teamverband als individueel wordt geparticipeerd. De verwerking van de vele vernieuwingsinhouden tot op de klasvloer is vaak bescheiden, met een variatie aan implementatie ervan tot gevolg. Er is nood aan meer formeel overleg om het leren van en met elkaar te verhogen en om een gelijkgerichte benadering ten aanzien van meerdere aspecten van het schoolleven te bevorderen. Leraren hebben niet de gewoonte om geregeld expliciet te reflecteren over hun onderwijskundige aanpak om hun onderwijspraktijk te optimaliseren. Het is nog geen traditie om systematisch de doeltreffendheid van de diverse professionaliseringsinitiatieven na te gaan en om het nascholingsbeleid met het hele team te evalueren.

De school getuigt van een ontwikkelingsdynamiek. Het effect van de bijscholingsinitiatieven is leraar-afhankelijk. Zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling is er nood aan praktijkgerichte bijscholing om de visie van het leerplan muzische vorming in praktijk te brengen.

De leiding voert een democratisch beleid en een humanitair management, dat gericht is op het welbevinden van alle actoren. Ze bouwt met veel inzet een gestructureerde schoolorganisatie en een ordelijk schoolleven uit. Bovendien zorgt ze voor een efficiënt administratief en een effectief personeelsbeleid. Leraren erkennen haar engagement en haar streven naar uitmuntendheid. De leiding volgt in zeker mate het onderwijskundige handelen van leraren op. Een meer systematische opvolging van de vernieuwingsinhouden is aangewezen.

De school besteedt veel aandacht aan visieontwikkeling. Toch leven er verschillende opvattingen op tal van pedagogisch-didactische facetten, met een diversiteit in het onderwijskundige handelen van leraren tot gevolg. Dat is vooral het geval voor de onderwijskundige aanpak van muzische vorming.

De kwaliteitszorg komt op gang. Op basis van de uitgevoerde tevredenheidsonderzoeken neemt de school initiatieven om de knelpunten weg te werken. Dat is echter minder het geval voor andere outputgegevens.

De school bewaakt vooral haar kwaliteit op vlak van leerbegeleiding en in mindere mate voor wat betreft haar deskundigheidsbevordering.

De doorlichting leert dat deze basisschool bijzondere aandacht besteedt aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Ze beschikt over een geëngageerd team, dat getuigt van een grote inzet. De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen van wiskundige initiatie na. De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen van wiskunde en voldoet aan de inspanningsverplichting voor wat betreft leren leren. Beide afdelingen slagen er nog niet in om te voldoen aan de overheidsverwachtingen ten aanzien van muzische vorming. Dat alles resulteert in een beperkt gunstig advies voor verdere erkenning.

De inspectie heeft vertrouwen in de verdere ontwikkeling van de school en in de inzet van alle participanten. Onder impuls van het geëngageerde directieteam krijgt de school de mogelijkheden om verder te groeien naar een hartelijke leef- en leergemeenschap. Een instelling waarin kinderen kunnen openbloeien in zelfvertrouwen en kunnen groeien in zelfstandigheid om straks hun weg te kunnen vinden in de veeleisende maatschappij.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie
muzische vorming

Lager onderwijs

wiskunde
muzische vorming
leren leren

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Logistiek

Welzijn

Veiligheid
Gezondheid en hygiëne
Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen van wiskundige initiatie na. Ze organiseert voldoende speelleersituaties die de behoefte aan wiskundige ontdekkingen uitlokken en het verwerven van wiskundige begrippen en vaardigheden ondersteunen. De leerplangerichte en geïntegreerde benadering, het evenwichtige onderwijsaanbod en het volgen van de wiskundige ontwikkeling van de kinderen dragen daartoe in grote mate bij.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft in onvoldoende mate de ontwikkelingsdoelen van muzische vorming na. Ze creëert te weinig kansen om de ontwikkelingsdoelen van 'beweging' en van 'media' te beogen. Bovendien is het onderwijsaanbod niet altijd aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Tenslotte krijgen ze te weinig kansen om te exploreren en te experimenteren en wordt de ontwikkeling van hun muzisch-creatieve talenten te weinig gestimuleerd.

3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en muzische vorming

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leraren gebruiken als referentiekader een koepelgebonden document, dat de ontwikkeling van de kinderen centraal stelt. Hun pedagogisch-didactische handelen wordt ook gestuurd vanuit de gevolgde leerplannen en vanuit eigen perceptie. Leraren brengen de visie van het leerplan wiskunde voldoende in de praktijk. Voor muzische vorming is dat te weinig het geval. De muzische activiteiten zijn in meerdere groepen gekenmerkt door een overwegend sturende aanpak. Daardoor wordt de geest van dat leerplan te weinig gerealiseerd. Om het onderwijsaanbod vulling te geven, doen leraren een beroep op de eigen ervaring en gebruiken ze diverse informatiebronnen.

Leraren werken planmatig. Ze beschikken over een langetermijnplanning met een inventaris van thema's. De klasonderwerpen volgen over het algemeen de jaarkring en sluiten daardoor meestal goed aan bij de leef- en ervaringswereld van de kinderen.

De leraren maken werk van hun themavoorbereiding. Ze gaan uit van een brainstorming en inventariseren mogelijks te organiseren opvoedende activiteiten. Die worden doorgaans gerubriceerd volgens de vier ervaringsituaties en geordend in een weekplanning. Om de interesse van de jongste kinderen levendig te houden, is het geen gewoonte dat de leraren van deze groepen met subthema's werken. Enkele leraren formuleren expliciet een beperkt aantal dominante themadoelen, die focussen op ontwikkelingsaspecten

uit diverse -domeinen. Sommige plannen ook een beperkte dominante woordenschat en doen een inspanning om aan expliciete taalbeheersing te doen. De kinderen hebben over het algemeen weinig inbreng bij de keuze en de uitwerking van de klasthema's.

De leraren werken in zekere mate doelgericht. De kortetermijnplanning bestaat uit ontwikkelingsaspecten én leerplandoelen, vaak aangevuld met een kort activiteitenverloop en de nodige materialen. Het is geen gewoonte dat leraren operationele activiteitsdoelen formuleren, die hun klaswerking sturen. Bij de dagelijkse weerkerende activiteiten en bij de ontvangst van de kinderen verwijzen leraren naar fiches met doorgaans ontwikkelingsaspecten en leerplandoelen. Ze hebben niet de gewoonte om specifieke verwachtingen aan te geven voor deze 'bezigheden'. De meeste leraren plannen zelden gedifferentieerde doelstellingen. Bij zorgverbredende interventies plant de zorgleraar ook specifieke verwachtingen.

Wat wiskundige initiatie betreft, zijn er voldoende mogelijkheden om grootheden te ervaren en dingen kwalitatief en kwantitatief te vergelijken en de correspondentie toe te passen. Meerdere specifieke rekenvoorwaarden zoals sorteren, seriëren en tellen krijgen daarbij kansen. Het getalbegrip wordt gestimuleerd bij onder meer het gezelschap- en het winkelspel. Tijdens de bijgewoonde activiteiten hebben leraren weinig oog voor de gradatie in het tellen, gaande van pakkend tellen naar tellen met de ogen. Bovendien is het wiskundige aanbod soms niet afgestemd op het ontwikkelingsniveau van het individuele kind. Dat is het geval waar te vroeg met vaste getalbeelden en met cijfersymbolen wordt gewerkt.

Het maat- en conservatiebegrip krijgen ontwikkelingsmogelijkheden bij het spel met water, zand en maïs.

Het aspect tijd binnen het domein meten komt frequent aan bod bij het gebruik van kalenders. Leraren maken ook geregeld gebruik van instrumenten die de objectieve tijdsbeleving aangeven, zoals de zandloper en de 'Time Timer'. Hoewel gevisualiseerde tijdsstructuren de groei van het dagelijkse tijdsbesef ondersteunen, is de voorstelling van de dag- en de weekkalender te weinig gegradueerd over de groepen heen. Bovendien komt het werken met de dagen van de week niet tegemoet aan de mogelijkheden van de jongste kinderen. Het is geen traditie dat de lichaamslengte van kinderen regelmatig wordt gemeten en vergeleken en dat die meting wordt vastgelegd op een individuele groeimeter. De ruimtelijke beleving komt voldoende aan bod. Het lichaamsschema krijgt kansen in thema's die verband houden met het lichaam. Een spiegel-ten-voeten-uit, om het eigen lichaam te verkennen, is in de meeste groepen voorhanden. Ruimtelijke oriëntatie en structuratie krijgen aandacht onder meer tijdens bewegings-, bouw-, timmer- en muzikale activiteiten en bij het puzzelen. Zo mogen kinderen constructies maken aan de hand van een foto of plan. In de meeste groepen hebben kinderen maar beperkte kansen om te werken in het verticale vlak. Schilderezels zijn er in meerdere groepen niet of staan niet gebruiksklaar, en tekenborden zijn in weinig groepen aanwezig. Het lichamenlijk ervaren als basis voor de groei van wiskundige begrippen wordt bij de jongste kinderen gestimuleerd door de permanent ingerichte bewegingshoek.

Wat muzische vorming betreft, krijgen kinderen weinig kansen om zich creatief en expressief te uiten door de productgerichte aanpak. Daardoor mogen ze over het algemeen te weinig exploreren en experimenteren. De sterk sturende benadering van meerdere leraren leidt tot het werken naar model en resulteert

vaak in stereotiep kinderwerk.

Kinderen hebben voldoende mogelijkheden om beeldend bezig te zijn. Tekenen, schilderen en kleuren komen frequent voor, waarbij veelal contouren worden ingevuld. Dat was ook al in het vorige doorlichtingsverslag aangegeven.

Doorgaans is er een zekere variatie in technieken, maar de verscheidenheid in materialen is beperkt, waardoor kinderen weinig kansen krijgen om materiaalgevoeligheid te ontwikkelen. De realisaties geven een wisselend beeld en zijn leraar-afhankelijk. De meeste driedimensionale 'producten' getuigen niet van een creatieve vormgeving.

De muzikale activiteiten geven ook een wisselend beeld. In meerdere groepen bestaan ze uit muziekbeluisteren, actief musiceren en spelen met het lied.

Daarbij wordt gebruik gemaakt van lichaams-, zelfgemaakte en instrumenten uit de handel. In sommige groepen is het aanbod vrij eenzijdig gericht op zang, waarbij de kinderen vaak meezingen met de cd. Doorgaans is er aandacht voor klankeigenschappen, maar worden stemvorming en improvisatie te weinig intentioneel nagestreefd.

In diverse thema's kunnen kinderen zich inleven in personages en die uitbeelden. Dat komt vooral aan bod in het fantasie-, illusie- en rollenspel in de huis-, poppen-, verkleed- of winkelhoek. Naar verluidt, kwamen bij de uitwerking van het thema 'We gaan op berenjacht' doelen ten aanzien van drama geregeld aan bod.

Wat het domein 'beweging' betreft, worden de leerplandoelen minder intentioneel beoogd. Bewegingsexpressie krijgt wel kansen in muziek-, drama- en gymactiviteiten. Ze bestaat vooral uit dans en ritmische bewegingen. Deze activiteiten nemen doorgaans de vorm aan van geleid bewegen op muziek, bewegingsverhalen of -liedjes. Situaties, waarbij kinderen ervaren dat ze een persoonlijke stijl ontwikkelen, waargenomen klanken omzetten in beweging en hun eigen dansexpressie mogen verwoorden, worden weinig georganiseerd. Verder zijn er minder kansen om te kunnen genieten van en belangstellend kijken naar een gevarieerd aanbod aan lichaamsexpressie van kinderen en volwassenen.

Inzake 'media' zijn kleuterboeken de toegangspoort voor jonge kinderen om nieuwe werelden te ontdekken en verder vorm te geven. Poppenkast, kamishibai en 'tik-tak' worden vooral door de leraar gebruikt. De computer daarentegen wordt frequent door de kinderen gehanteerd. Het gebruik van andere media, om zich muzisch-creatief uit te drukken, is over het algemeen beperkt.

De wiskundige en muzische inhouden komen geïntegreerd in het klasthema aan bod. De bijgewoonde zorgverbredende en de kookactiviteit met ouders stonden echter los van de klasgebonden context. Meestal zijn enkele speelwerkhoeven verrijkt vanuit het thema. Het valt op dat ze zelden worden aangevuld vanuit een wiskundige invalshoek. Leraren hebben blijkbaar weinig zicht op het stimuleren van de ontluikende gecijferdheid via hoekenverrijking.

Om de continuïteit en de gradatie in het aanbod van wiskundige initiatie te verzekeren, beschikken de leraren in het schoolwerkplan over een gegradeerde begrippen- en activiteitenlijst over de leeftijdsgroepen heen. Ook voor domeinen van muzische vorming is een gegradeerde opbouw aangegeven. Uit de bijgewoonde activiteiten blijkt dat deze informatie niet door iedereen consequent wordt gevolgd, met breuklijnen in het aanbod tot gevolg.

De thema's worden gewoonlijk veelzijdig uitgewerkt. Zowel de motorische, de cognitieve als de dynamische-affectieve component worden aangesproken. Een thema zoals 'cijfers en letters' heeft echter een sterke cognitieve inslag en krijgt

een minder brede invulling. Tijdens bijgewoonde activiteiten focuste het keuzeaanbod op de verschillende persoonlijkheidscomponenten. Sommige leraren daarentegen houden dit evenwicht minder in het oog en betrekken de huis-, de verkleed- en de poppenhoek minder in de keuzemogelijkheden.

De frequente keuzeactiviteiten geven aanleiding tot kinderinitiatief, verhogen de motivatie en dragen bij tot een positief zelfbeeld. Het spel en het werk in kleine groepen stimuleren de samenwerking en de communicatie onder de kinderen. Soms is de groepsgrootte niet afgestemd op hun sociale mogelijkheden. Het gebruik van het takenbord stimuleert de zelfstandigheid van de kinderen. Tijdens bijgewoonde keuzeactiviteiten waren de meeste kinderen actief en gemotiveerd bezig.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Leraren zorgen over het algemeen voor een cyclisch dagverloop met afwisselend klassikale en gedifferentieerde activiteiten. De praktisch-organisatorische activiteiten nemen niet te veel tijd in beslag en de onderwijstijd wordt effectief gebruikt.

Conform het pedagogische project, dat opteert voor een school met een warm hart, hebben leraren aandacht voor een positief en veilig klasklimaat. De meeste leraren geven blijk van een mensontmoetende onderwijsstijl.

Leraren spannen zich in om met de kinderen Standaardnederlands te spreken. Ze proberen voor hen een taalvoorbeeld te zijn. Enkelen stimuleren de kinderen om hun ideeën duidelijker te verwoorden en bieden voldoende ruimte tot taalproductie. Leraren stellen gesloten vragen, gebruiken overdadig verkleinwoorden en/of remmen het passende gebruik van het persoonlijk voornaamwoord af door de zelfaanspreking. Enkele hebben problemen met de uitspraak van bepaalde klanken.

Materieel beheer
Infrastructuur

De school richtte recentelijk een snoezelruimte in, om de jongste kinderen tussen de middag tot rust te laten komen. Alle klaslokalen beschikken over een verdieping en zijn voldoende ruim voor het aantal kinderen. Sommige zijn goed gestructureerd. Andere komen eerder rommelig over door de opslag van ontwikkelingsmateriaal. Er zijn meestal duidelijk afgebakende speelwerkhoeven, waarin kinderen zich kunnen terugtrekken en geconcentreerd bezig kunnen zijn. In sommige lokalen dringt een meer functionele inrichting zich op. Zo zijn bepaalde speelwerkhoeven niet oordeelkundig opgesteld.

Sommige dynamisch-affectieve speelwerkhoeven zijn vrij sober en verraden de eerder cognitieve ingesteldheid van bepaalde leraren. Andere daarentegen komen uitdagend over. Zo zijn in enkele huishoeven structuren aangebracht die het opruimen vergemakkelijken. Bovendien kunnen kinderen daarbij functioneel omgaan met vormen. Het overwegend plastieken keukengerei draagt echter niet bij tot een realistische inrichting van deze speelwerkhoeven. Dat werd in het vorige doorlichtingsverslag ook al gemeld.

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Er is voldoende ontwikkelingsmateriaal om de wiskundige en muzische ontwikkeling te stimuleren. Er zijn voldoende puzzels die volgens moeilijkheidsgraad zijn geordend. De kalenders en andere registratieborden zijn niet altijd afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Zo zijn een weekkalender en de voorstelling van de dagfries boven de mogelijkheden van de

jongste kinderen. Verder is er weinig differentiatie in de voorstelling van de tijdsstructuren binnen de gemengde leeftijdsgroep. Ten slotte bevinden sommige zich niet binnen handbereik, wat het gebruik door de kinderen ervan afremt. De inrichting van de boekenhoek varieert. In sommige groepen zijn de boeken uitnodigend opgesteld in een goed afgebakende speelwerkhoeke. In andere is dat minder het geval. Het aanbod is doorgaans weinig gevarieerd en beperkt zich meestal tot kijkboeken. Andere, zoals voel-, doe-, trek-, speel- en zelfgemaakte boeken komen minder voor.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Leraren volgen de wiskundige en muzische ontwikkeling van de kinderen op door middel van losse algemene observaties en op grond van het observeren van specifieke vaardigheden. Aanvullend wordt de wiskundige ontwikkeling van de vier- en de vijfjarigen nagegaan met genormeerde toetsen. De muzische ontwikkeling wordt minder intentioneel gevolgd.

De meeste teamleden etaleren regelmatig het kinderwerk. Het is nog niet vanzelfsprekend om alternatieve evaluatievormen, zoals portfolio, te gebruiken om de muzische ontwikkeling van de kinderen in beeld te brengen.

De wiskundige en muzische ontwikkeling krijgen een globale beoordeling per ontwikkelingsdomein in het digitale volginstrument. De evolutie van de wiskundige ontwikkeling is geënt op de individuele genuanceerde vaststellingen, die van muzische vorming op basis van een globale perceptie van de leraar.

De observaties, maar vooral de resultaten van de genormeerde toetsen, geven aanleiding tot zorgverbredende interventies.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Leraren hebben bij de overgang van de kinderen een vrij genuanceerd beeld over de wiskundige competenties van de kinderen vanuit het overgangsgesprek, het digitale volginstrument en dito zorgplatform. Op de muzische ontwikkeling hebben ze veeleer een globale kijk.

De groepsleraren nemen de preventieve en verhoogde zorg voor hun rekening. Daarvan zijn echter weinig sporen in de kortetermijnplanning te vinden. Bij de jongste kinderen zijn er bijzondere inspanningen ten aanzien van de zindelijkheidstraining en werkt de leraar ook aan sociaal-emotionele aspecten. Vooral op grond van de genormeerde toetsen en na overleg bepaalt de school welke kinderen extra ondersteuning krijgen. De zorgleraar neemt deze remediërende momenten op zich. Uit observatie blijkt dat deze additionele hulp sterk cognitief is gekleurd en zich vooral richt op het oefenen van deelvaardigheden, die op de genormeerde toetsen uitvielen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De laatste schooljaren waren wiskundige initiatie en muzische vorming geen onderwijskundige prioriteiten. Enkele leraren volgde wel op eigen initiatief een individuele nascholing over deze leergebieden.

De school beschikt over weinig praktijkgerichte informatiebronnen om de wiskundige en muzische ontwikkeling van de kinderen te ondersteunen.

De kleuterafdeling heeft nood aan meer formeel overleg om het pedagogisch-didactische handelen te optimaliseren.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen van wiskunde. De evaluaties tonen aan dat de leerlingen betekenisvolle situaties kunnen analyseren en een wiskundig model kunnen kiezen of ontwikkelen. Verder kunnen ze wiskundige technieken toepassen en de resultaten controleren en interpreteren. De doelgerichte aanpak, het evenwichtige aanbod en de leerlingenbegeleiding staan garant voor een kwaliteitsvolle benadering van dit leergebied.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Om het onderwijsleeraanbod vorm te geven, gebruikt de school recentelijk een nieuw onderwijsleerpakket uit de handel. De presentatie van diverse wiskundepakketten had bij meerdere leraren tot gevolg dat ze een beter zicht kregen op het leerplan. Naar verluidt, werd de keuze bepaald door het evenwichtige aanbod van de leerdomeinen en de aandacht voor realistisch rekenonderwijs. De school heeft de inhoud van het pakket niet expliciet vergeleken met het leerplan. Sommige leraren hebben wel al vastgestelde leemten in het aanbod bijgesteld. De onderwijspraktijk wijst uit dat de leerplanvisie in ruime mate wordt gerealiseerd. Leraren vertrouwen erop dat het onderwijsleerpakket het leerplan dekt.

Leraren werken doelgericht. In hun kortetermijnplanning nemen de meeste de doelstellingen uit de handleiding over. Een beperking van het aantal dringt zich op om de evaluatie ervan mogelijk te maken. De meeste leraren formuleren geen concreet-operationele lesdoelen, waarbij het observeerbare leerlingengedrag werkwoordelijk wordt uitgedrukt. Bovendien is het geen traditie dat ze gedifferentieerde verwachtingen expliciteren.

Het onderwijsleeraanbod bestrijkt evenwichtig de verschillende leerdomeinen. Leraren vertrouwen erop dat de gradatie in de leerinhouden binnen en over de leerjaren heen is gewaarborgd door het consequente gebruik van het onderwijsleerpakket. Bovendien zijn in het schoolwerkplan afspraken opgenomen ten aanzien van bewerkingen, breuken, cijferen en metend rekenen om een gelijkgerichte en gegradeerde aanpak te verzekeren. De wiskundige leerinhouden worden systematisch en cursorisch aangeboden. De integratie van wiskunde in andere leergebieden is eerder beperkt.

De school heeft over het algemeen voldoende aandacht voor wiskundige kennis, vaardigheden en attitudes. Leraren doen inspanningen opdat leerlingen denk- en oplossingsmethodes zouden verwerven, waarvoor het leerplan pleit. Ze reiken leerlingen structuren aan die een planmatige benadering beogen. Zo werd tijdens meerdere wiskundeactiviteiten een oplossingsschema aangeboden, dat een stapsgewijze aanpak nastreeft. Vooral in de derde graad doen leerlingen aan zelfcorrectie.

Tijdens de bijgewoonde wiskundeactiviteiten gaan leraren doorgaans uit van een betekenisvolle situatie, maar niet altijd van een kindbetrokken, uitdagende probleemstelling. De werkelijkheidsnabije instap houdt meestal verband met het kinder- of klasleven.

De realiteitsgerichte benadering komt ook tot uiting in het gebruik van referentiematen en in het organiseren van 'meetcircuits', waarbij leerlingen persoonlijke meetervaringen kunnen opdoen. De zorgverbredende interventies door zorgleraren getuigen niet altijd van een werkelijkheidsnabije aanpak. Vaak primeert het technische aspect, los van een betekenisvolle context.

Tijdens de geobserveerde wiskundeactiviteiten is er weinig aandacht voor een gedifferentieerd instructiemoment, waarbij de principes van gelijkheid en gelijktijdigheid worden doorbroken. Leraren zorgen doorgaans wel voor een concrete basis en laten kinderen wiskundige begrippen handelend verwerven en passend verwoorden. In bepaalde groepen wordt het concrete handelen echter te vlug verlaten en is de materiële fase soms weinig functioneel. Verder worden te vroeg besluiten getrokken na een beperkte manipulatiefase, wordt een deductieve weg gevolgd, of worden de wiskundige inhouden heel technisch benaderd.

Leerlingen krijgen de kans om hun oplossingsmethode te verwoorden. Het is echter niet de gewoonte dat leerlingen worden uitgedaagd om na te denken over hun eigen wiskundige denk- en leerprocessen, waarvoor het leerplan pleit.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De lessenroosters vermelden een voldoende aantal lestijden wiskunde per week, conform het advies van de onderwijskoepel. Uit de analyse van de kortetermijnplanning blijkt dat leraren de weekrooster consequent volgen en dat ze voldoende wiskundeactiviteiten programmeren. Tijdens de observaties wordt de onderwijstijd efficiënt gebruikt.

Tijdens de bijgewoonde wiskundeactiviteiten zijn de leerlingen meestal actief. Klassikaal, groepsgericht en/of individueel werk wisselen elkaar af. In de meeste groepen is er een sterke interactie tussen leraar en leerlingen én tussen de leerlingen onderling, waarbij ze van en met elkaar kunnen leren, conform het leerplan.

De sturende aanpak van de meeste leraren laat weinig ruimte tot leerlingeninitiatief. Het ontbreken van een probleemstellende instap en dito vraagstelling geven in de meeste groepen zelden aanleiding tot divergent denken. Dat was het echter wel het geval als leerlingen in groep een volume mogen creëren met een gegeven aantal blokken.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende klassikale onderwijsleermiddelen. Er is echter nood aan meer individueel manipulatie- en meetmateriaal. Verder is er weinig aandacht voor groeiende referentiekaders binnen en over de groepen heen, die het verwerven van wiskundige inzichten ondersteunen. Hoewel er schoolafspraken zijn over referentiematen, is er nauwelijks gradatie in de voorstelling ervan. Tijdens de wiskundeactiviteiten wordt vooral in de onderbouw ICT (informatie- en communicatietechnologie) ingeschakeld. Verder maken de leraren functioneel gebruik van het digitale bord.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing

Om na te gaan in hoeverre de leerlingen de vooropgestelde doelen bereiken, evalueert de school met methodegebonden, genormeerde en centrale toetsen. Op basis van de afgenomen genormeerde toetsen kan de school aantonen dat de meeste leerlingen voor de onderzochte doelen van wiskunde vooruitgang boeken. De beperkte voorgelegde resultaten op de centrale proefwerken zijn bevredigend en bevinden zich boven het Vlaamse gemiddelde en meestal boven de referentiegroep.

De methodegebonden en genormeerde toetsen worden voorbeeldig verwerkt. Bij de methodegebonden toetsen brengen leraren de frequentie van de fouten per vraag in beeld. Daardoor hebben ze een genuanceerd beeld van de vorderingen van de leerlingen. Deze verwerking geeft aanleiding tot

zorgverbredende interventies.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig

De resultaten van de evaluaties van de diverse domeinen worden schriftelijk en cijfermatig gerapporteerd. Het semestriële rapport vermeldt ook het procent van het totaal van alle leerdomeinen en van het klasgemiddelde van het leergebied.

Begeleiding
Leerbegeleiding
*Beeldvorming
Zorg*

Bij het begin van het schooljaar hebben groepsleraren over het algemeen een genuanceerd beeld van de wiskundige verworvenheden van de kinderen vanuit het overgangsgesprek en het leerlingvolgsysteem. Van probleemleerlingen krijgen ze aanvullende informatie.

De groepsleraren, die de preventieve basiszorg en de verhoogde zorg verstrekken, nemen geregeld zorgbrede maatregelen. Doorgaans wordt in de toepassingsfase gedifferentieerd. Voor de vluggerds zijn er aanvullende opdrachten. Tijdens de bijgewoonde wiskundige activiteiten was er soms aandacht voor verlengde instructie.

Groepsleraren zetten ook systematisch zorgverbredende interventies op na de evaluatie van een 'sprong'. Daarbij worden de leerinhouden geremedieerd, die klassikaal of individueel uitvielen. Voor leerlingen met gediagnosticeerde dyscalculie neemt de school sticordi-maatregelen (stimuleren, compenseren, remediëren en dispensereren). Soms zet ze een individueel leertraject op, waarbij ze rekening houdt met de specifieke beginsituatie van de leerling.

De leraren die de 'uitbreiding van zorg' op zich nemen werken intentioneel leerlingen met wiskundige problemen bij en focussen daarbij ook op dieperliggende oorzaken.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
*Nascholingen
Interne expertise*

De laatste jaren was wiskunde geen onderwijskundige prioriteit. Het gebeurt dat leraren een individuele nascholing over dit leergebied volgen. Een tijd terug was wiskunde het centrale thema voor de zorgcoördinatoren binnen de scholengemeenschap. Het team heeft zich de laatste jaren vooral bijgeschoold over aspecten in verband met zorgverbredend werken, onder meer over dyscalculie. Vorig schooljaar werden op enkele personeelsvergaderingen actuele onderwijsleerpakketten voorgesteld en werd een nieuwe methode gekozen. In de loop van dit schooljaar werd bijscholing voor de tweede en derde graad opgezet om een wiskundig ICT-pakket te introduceren. De school beschikt over weinig pedagogisch-didactische achtergrondinformatie en over een beperkt aantal leergebiedspecifieke publicaties.

Het frequente paralleloverleg biedt kansen tot professionalisering, vooral voor leraren met een beperkte onderwijservaring. Leraren hebben nood aan meer formeel teamoverleg om het individueel onderwijskundig handelen te verbeteren en het leren van en met elkaar te verhogen.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt in onvoldoende mate de eindtermen van muzische vorming. Het onderwijsleeraanbod beoogt te weinig de domeinen 'beweging' en 'media'. Verder verloopt de evaluatie onvoldoende doelgericht en volgt de school de ontwikkeling van muzische vaardigheden te weinig op. Tenslotte wordt de geest van het leerplan muzische vorming onvoldoende in praktijk gebracht.

Curriculum	Het leerplan muzische vorming is jaren terug geïntroduceerd. De verschillende deelleerplannen werden niet systematisch besproken. Uit de klaspraktijk blijkt dat de meeste leraren de visie van het gevolgde leerplan niet voldoende realiseren. Enkele leraren daarentegen weten de geest van het leerplan wel te concretiseren in kwaliteitsvolle muzische activiteiten.
Onderwijsaanbod	
Referentiekader	
Planning	
Evenwichtig en volledig	
Samenhang	
Brede harmonische vorming	Het onderwijsleeraanbod komt tot stand vanuit allerlei informatiebronnen en op basis van de perceptie van de leraren. Het krijgt een leerjaargebonden invulling, al dan niet met een verwijzing naar de deelleerplannen. Recentelijk gebruikt de school 'een leerlijn muzische opvoeding vanuit de doelen' met de 21 algemene streefdoelen ten aanzien van 'beschouwen' en 'creëren'. Ze maakt werk om de leerplandoelen te bewaken vanuit een verantwoordingsperspectief. Ze zet echter te weinig in op het verwerven van de geest van het leerplan, waarbij de leerlingen vanuit een muzische grondhouding de beleefde wereld dienen te beschouwen en onbevangen te creëren.
Actief leren	

Leraren werken in zekere mate doelgericht. In hun kortetermijnplanning nemen ze de doelen van de informatiebron over, noteren leerplandoelen of formuleren eigen verwachtingen. Om de doelgerichtheid te bevorderen, dringt een beperking van het aantal doelen en een meer concrete formulering zich op.

Er is een onevenwicht in het aanbod van de muzische domeinen. Zo komen 'beeld' en 'muziek' frequent voor, wordt 'drama' minder georganiseerd en worden 'bewegingsexpressie' en 'media' te weinig geprogrammeerd. Wat het domein 'beeld' betreft, zijn er vooral twee- en in mindere mate driedimensionale realisaties. Over het algemeen is er een zekere variatie in technieken en materialen. De resultaten geven doorgaans een weinig onbevangen kinderlijke expressie en een persoonlijke smaak weer. Behalve enkele leraren, is er over het algemeen weinig intentionele aandacht voor de beeldaspecten, zoals licht, vorm en kleur. Sommige leraren hebben soms aandacht voor de kunstzinnige vorming door het beschouwen van en creëren naar plastische kunstenaars.

Het domein 'muziek' is vooral in handen van een leermeester. Het aanbod is vooral gericht op zang, waarvan liederen voor gezamenlijke vieringen een belangrijk onderdeel uitmaken. Daarnaast komen ook diverse muzikale omgangsvormen aan bod. Naast vocaal en instrumentaal musiceren en muziekbeluisteren, is er ook aandacht voor praten over muziek, muziek lezen, noteren en ontwerpen. Tijdens bijgewoonde muziekactiviteiten was er aandacht voor klankeigenschappen. Er was echter minder intentionele zorg voor de stemvorming en voor de ademhaling. De speelse en creatieve verwerking van het lied kwam eveneens in de verdrukking door de sturende aanpak van de leraren. Muzisch taalgebruik is in de meeste groepen voldoende geprogrammeerd: poëzie en creatief schrijven komen er aan bod, onder meer naar aanleiding van gedichtendag.

'Drama' is vaak geïntegreerd in een ander leergebied, zoals Nederlands, godsdienst of wereldoriëntatie. Dramatiseren, als aparte doelgerichte activiteit,

wordt doorgaans beperkt opgezet. De bijgewoonde drama-activiteiten werden ingevuld als muzisch taalgebruik en kregen een zakelijke en te weinig een creatieve invulling.

'Beweging' is aan de orde tijdens de lessen bewegingsopvoeding en bij bewegingstussendoortjes. Doelgerichte bewegingsactiviteiten, waarbij leerlingen intens genieten van beweging en improviserend reageren op elkaars bewegingen, komen te weinig voor. De specifieke leerplandoelen worden dan ook te weinig nagestreefd.

'Media' is vooral gericht op ICT-vaardigheden (informatie en communicatietechnologie). Hoewel enkele leraren media voorbeeldig integreren in andere muzische activiteiten, krijgen leerlingen te weinig kansen om zich met audiovisuele middelen muzisch uit te drukken.

De muzische activiteiten houden over het algemeen verband met het klas- en schoolleven. Ook de muzikale activiteiten door de leermeester zijn vaak gelinkt aan de actualiteit of aan een klasgebonden context. Hoewel tijdens enkele bijgewoonde beeldende activiteiten meerdere domeinen aan bod kwamen, is het nog geen cultuur om systematisch meerdere muzische domeinen te integreren binnen eenzelfde muzische activiteit. Bovendien is de continuïteit en de gradatie in het muzische aanbod over de groepen heen onvoldoende verzekerd.

De school zet interessante initiatieven op om de kunst- en cultuureducatie bij de leerlingen te bevorderen. Zo organiseert ze bezoeken aan tentoonstellingen en musea, en wonen leerlingen toneel- en muziekvoorstellingen bij. Onder impuls van een muzische werkgroep, organiseert de school periodiek een groots schoolfeest, dat voor de nodige weerklank zorgt. Daarbij krijgen verschillende muzische domeinen ruime kansen.

In navolging van de Vlaamse Overheid die talentontwikkeling promoot, creëert de school soms mogelijkheden om de muzische talenten van de leerlingen meer tot hun recht te laten komen. Tijdens de jaarlijkse meerdaagse extramurale activiteiten hebben leerlingen de kans om naar aanleiding van de 'refterrock' hun muzische capaciteiten te tonen.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Conform het advies van de onderwijskoepel programmeert de school een voldoende aantal lestijden muzische vorming per week. In de kortetermijnplanning vinden we bij de meeste leraren zelden doelen die gericht zijn op 'beweging' en 'media'.

In meerdere groepen krijgen leerlingen kansen om te beschouwen. Daarbij maken leraren functioneel gebruik van het digitale bord. Het is nog geen traditie dat leerlingen hun eigen muzische taal mogen kiezen om tot een persoonlijke uitdrukking te komen. Naargelang het leerdomein en de leraar wordt de expressie van de leerlingen vaak geremd door het eenzijdige materiaal aanbod of door een aanpak waarbij het resultaat primeert op het muzische proces.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over de nodige onderwijsleermiddelen en materialen om de meeste muzische doelen te realiseren. Er zijn voldoende materialen voor 'beeld'. Muziekinstrumenten en audiovisuele middelen zijn eveneens in voldoende aantal aanwezig.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Leerlingvolgsysteem

De evaluatie van muzische vorming gebeurt op verschillende manieren. Sommige leraren evalueren de muzische activiteiten met de leerlingen of op grond van de beoogde doelen. Doorgaans wordt het kinderwerk tentoongesteld of krijgt het een decoratieve functie. De leermeester muziek organiseert een semestriële proef en is nog niet toe aan een permanente evaluatie gericht op specifieke doelen.

De evaluatie bestaat meestal uit een cijfermatige beoordeling van 'beeld', 'muziek' en 'drama'. De andere leerdomeinen worden niet expliciet gewaardeerd. Voor de meeste domeinen is de evaluatie te weinig gericht op de nagestreefde doelen. Verder beschikt de school niet over gemeenschappelijke criteria om de muzische domeinen gelijkgericht te evalueren. De school is nog niet toe aan alternatieve evaluatievormen. Ten slotte beschikt ze niet over aanvaardbare evaluatiegegevens voor dit leergebied, die de doeltreffendheid van haar aanpak kunnen aantonen.

De school beschikt niet over een systeem om de muzische vaardigheden over de leerjaren heen in kaart te brengen en te volgen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Leraren hebben bij de overgang van de leerlingen een algemeen beeld van de leerlingen vanuit het overgangsgesprek, gemeenschappelijke vieringen en festiviteiten. Ze hebben een beperkt zicht op de specifieke muzische talenten van de leerling.

Voor de leraren is het nog niet vanzelfsprekend om binnen muzische activiteiten te differentiëren. Het is niet de gewoonte dat kinderen op basis van eigen interesse of aanleg zelf hun expressievorm of materiaal mogen kiezen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Muzische vorming stond de laatste jaren niet in de vernieuwingsfocus. Er werd dan ook zelden aan een specifieke bijscholing geparticipeerd. Binnen het team is er een grote diversiteit in deskundigheid ten aanzien van dit leergebied. Tijdens de bijgewoonde muzische activiteiten gaven enkele leraren blijk van een grote expertise.

3.1.1.6 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

De school streeft in voldoende mate de leergebiedoverschrijdende eindtermen van leren leren na. Dat blijkt vooral uit het onderwijsleeraanbod en de beschikbare uitrusting. Daarbij zijn het huiswerkbeleid, de aandacht voor de leesopvoeding en voor ICT (informatie- en communicatietechnologie) toonaangevend.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het schoolwerkplan geeft de schoolspecifieke visie van leren leren weer. Het vermeldt een schoolplanning ten aanzien van een aanpakstrategie, van contractwerk, van het gebruik van de schoolagenda, van een studeerschema en van leren samenvatten. Op die manier voldoet de school aan art. 44, §2 van het Decreet Basisonderwijs.

Schooldocumenten, onderwijsleerpakketten, kinderwerk en de onderwijsstijl van meerdere leraren geven aan dat de school intentioneel werkt aan aspecten van leren leren. Zo expliciteren het schoolwerkplan en het SES-actieplan (sociaal economisch statuut) een bijzondere aandacht voor het huiswerkbeleid en signaleert kinderwerk verworven ICT-vaardigheden. Het gebruik van heuristieken en aanpakstrategieën biedt kansen om problemen op te lossen of informatie

zelfstandig te verwerken.

In meerdere groepen schenkt de kortetermijnplanning aandacht aan aspecten van leren leren. Geformuleerde verwachtingen worden er veelal geïntegreerd nagestreefd en doorgaans overgenomen uit de onderwijsleerpakketten. De meeste leraren laten echter na de doelen naar de kinderen toe te expliciteren.

Uit bijgewoonde leeractiviteiten blijkt, dat het team inspanningen doet om aspecten van leren leren geïntegreerd te oefenen. In de meeste leergebieden verwerven leerlingen losse gegevens en zijn er kansen om denkvaardigheden te ontwikkelen en een passende leerhouding bij te brengen. Verder geven vooral de lessen wereldoriëntatie leerlingen de mogelijkheid om informatiebronnen te raadplegen. Vooral tijdens de lessen begrijpend lezen kunnen ze samenhangende informatie combineren en de lessen toepassingen zijn dé momenten bij uitstek om eenvoudige problemen op te lossen. Ook het contractwerk, het gebruik van algemene en domeinspecifieke heuristieken en algoritmen bieden kansen tot leren leren. Naargelang de klas en het leergebied krijgen leerlingen vooral in het kader van het huiswerkbeleid soms mogelijkheden om hun leer- en denkproces te bewaken, te analyseren en eventueel bij te sturen. De breuklijnen in schrift en de gebrekkige aankleding van sommige lokalen geven echter aanleiding tot negatieve transfer.

Tijdens bijgewoonde leeractiviteiten was er soms aandacht voor het leren als een actief en constructief proces. De onderwijsstijl en de interactieve werkvormen gaven daartoe aanleiding.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende onderwijsleermiddelen om de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren na te streven. In meerdere groepen focust het gebruik van specifieke leermiddelen zoals de schoolagenda, het woordenboek en de atlas expliciet op aspecten van leren leren. De voorbeeldig uitgebouwde schoolbibliotheek en het ICT-lokaal ondersteunen respectievelijk de leesopvoeding en de ICT-geletterdheid. Deze mogelijkheden resulteren in diverse transferabele vaardigheden.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief

Hoewel de school in haar pedagogische project de intellectuele vorming hoog in haar vaandel draagt, is er nog onvoldoende aandacht voor een systematische evaluatie en rapportering van leren leren. Op groepsniveau zijn er naargelang kinderwerk of activiteiten doorgaans wel selectief registraties van verworven competenties. Het is nog geen gewoonte dat leraren op het einde van de les samen met de kinderen proberen te verwoorden wat ze hebben geleerd, al dan niet gerelateerd aan de geëxpliciteerde verwachting. De evaluatie is nog onvoldoende geënt op de leergebiedoverschrijdende eindtermen en te weinig gelijkgericht door het ontbreken van eenduidige gemeenschappelijke criteria. Tot op heden heeft de school eerder weinig zicht op de mate waarop de schoolverlaters de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren hebben bereikt.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Vanuit de overgangsinformatie hebben leraren in enige mate een beeld van de individuele verworvenheden over fragmentarische aspecten van leren leren. Naargelang de leraar en de doelgroep groeit door het jaar heen occasioneel die beeldvorming.

Breuklijnen en het ontbreken van passende structuren en afspraken bemoeilijken

evenwel de continuïteit in het verwerven van transferabele vaardigheden. Het huiswerkbeleid met vooral de ondersteuning door de huiswerkklas, de vormen van contractwerk en de inspanningen voor leesopvoeding daarentegen zijn een stap in de goede richting.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De school heeft de laatste jaren geen bijscholing opgezet over deze leergebiedoverschrijdende eindtermen.

Ook wat deze maatschappelijke verwachtingen betreft, is er verscheidenheid in de intensiteit waarmee leraren deze eindtermen nastreven.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De school heeft haar visie op professionalisering geëxpliciteerd. Volgens deze zienswijze acht ze deskundigheidsbevordering noodzakelijk om haar missie, visie en doelstellingen te kunnen realiseren, namelijk: een hartelijke leef- en leergemeenschap creëren én de kwaliteit van het pedagogisch-didactische handelen bewaken. Daarbij wil de school minder aanbod- en meer vraaggestuurd werken en wil ze minder denken vanuit tekorten, maar meer vanuit talenten van leraren.

De school heeft nog niet de gewoonte om de vernieuwingsvelden doelgericht en planmatig uit te werken. Het aantal prioriteiten is doorgaans te uitgebreid en te verscheiden, zodat de implementatie ervan bemoeilijkt wordt. Zo staan dit schooljaar ICT (informatie- en communicatietechnologie), het omgaan met agressie op school en het verdere implementeren van het digitale zorgplatform in de vernieuwingsfocus.

Een individuele behoeftebevraging op het einde van het schooljaar peilt naar de bijscholingsnoden van het team. Daardoor zijn zowel de teamgerichte als de individuele professionaliseringsverwachtingen duidelijk. De leiding inventariseert de bijscholingsinitiatieven in een nascholingsplan. Daaruit blijkt een zekere samenhang tussen de onderwijskundige schoolprioriteiten en de individuele en teamgerichte bijscholing.

De school neemt heel wat initiatieven om de onderwijskundige kennis, vaardigheden en attitudes van leraren te ontwikkelen, te verbreden of te verdiepen. De ondersteuning bestaat uit diverse interne en externe mogelijkheden tot professionele ontwikkeling, waaraan zowel in teamverband als individueel wordt geparticipeerd. Deze bijscholingssessies houden verband met de onderwijskundige prioriteiten of worden gevolgd op basis van eigen interesse of noden.

De pedagogische studiedagen zijn doorgaans inzichtverruimend en de frequente personeelsvergaderingen met onderwijskundige onderwerpen verrijken meestal de onderwijservaring. Deze bijeenkomsten bieden kansen tot collegiaal overleg, maar worden ook gebruikt om teamgerichte bijscholing op te zetten en om onderwijskundige onderwerpen uit te diepen. Zo kwamen dit schooljaar onder meer de introductie van een ICT-pakket, de voorstelling van het zorgcontinuüm en het digitale zorgplatform aan bod.

De verwerking van de vele vernieuwingsinhouden tot op de klasvloer is vaak bescheiden, met een variatie aan implementatie ervan tot gevolg. Er is nood aan meer formeel overleg om het leren van en met elkaar te verhogen en om een gelijkgerichte benadering ten aanzien van meerdere aspecten van het schoolleven te bevorderen. Hospiteren en ontwikkelingsgerichte coaching, die goede diensten kunnen bewijzen om de diversiteit in het onderwijskundige handelen te verkleinen, behoren nog niet tot de schoolcultuur. Verder is er een beperkt aanbod van praktijkgerichte informatiebronnen en achtergrondinformatie beschikbaar, die doorgaans weinig wordt geraadpleegd.

Leraren hebben niet de gewoonte om geregeld expliciet te reflecteren over hun onderwijskundige aanpak om hun onderwijspraktijk te optimaliseren. De persoonlijke sterkte-zwakteanalyse als voorbereiding op het functioneringsgesprek heeft tot doel de zelfreflectie te stimuleren. Leraren evalueren geregeld informeel de bijscholingsinitiatieven. Het is nog geen traditie om systematisch de doeltreffendheid van de diverse professionaliseringsinitiatieven na te gaan en om het nascholingsbeleid met het hele team te evalueren.

Leraren zijn vernieuwings- en veranderingsbereid en willen zich op diverse vlakken ontwikkelen. Een breed gamma van lopende en geplande acties getuigt van een ontwikkelingsdynamiek. Het effect van de bijscholingsinitiatieven is leraar-afhankelijk, met een verscheidenheid aan opvattingen en een wisselend beeld in het onderwijskundige handelen tot gevolg. Zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling is er nood aan praktijkgerichte bijscholing om de visie van het leerplan muzische vorming in praktijk te brengen.

4.2 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.3 Begeleiding

4.3.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school heeft een visie op zorg ontwikkeld. Daarin geeft ze aan dat ze wil werken aan de ontplooiing van ieder kind ongeacht zijn mogelijkheden en beperkingen. Deze zienswijze kadert in het schoolspecifieke pedagogische project. Het zorgcontinuüm geeft de verschillende fasen van de leerbegeleiding aan. De uitgangspunten van het handelingsgerichte werken werden recentelijk geïntroduceerd. In het 'zorgactieplan' zijn de krachtlijnen in algemene doelen en in concrete acties uitgewerkt. De school dient de recentelijk ontwikkelde zorgvisie verder te implementeren.

Conform het pedagogische project besteedt de school veel aandacht aan een positief leefklimaat en aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Daartoe introduceert ze dit schooljaar een methodiek om de kinderen sociaalvaardiger te maken. De wijze waarop de schoolleiding en de leraren met de kinderen en met elkaar omgaan, draagt in belangrijke mate bij tot een hartelijke leef- en leergemeenschap waarvoor de schoolvisie pleit. De meeste leraren getuigen van een mensontmoetende onderwijsstijl en van een pedagogische houding, die gekenmerkt is door waardering en een zeker inlevingsvermogen. Meerdere geven regelmatig waarderende feedback op het leerlingengedrag en -werk.

De school bouwde een functionele zorgstructuur uit waarvan het zorgteam de motor is. Een duidelijke taakverdeling stuurt de zorginitiatieven. Groepsleraren nemen de eerste twee zorgniveaus voor hun rekening, met name de 'preventieve basiszorg' en de 'verhoogde zorg'. Zorgleraren staan in voor de 'uitbreiding van zorg'. De zorgwerking wordt voorbeeldig gecoördineerd op leerling-, leraar- en schoolniveau.

De school streeft een zorgbrede aanpak na. Daarbij fungeert de groepsleraar als spilfiguur. Op basis van observatie- en toetsresultaten, van intern en van multidisciplinair overleg zet de school differentiatiemomenten op. Bepaalde daarvan beogen groepsverkleining, terwijl andere gericht zijn op de begeleiding van vorderingengroepen. Leraren van de lagere afdeling differentiëren weinig bij de instructie, maar hebben de gewoonte om vormen van niveau- en tempodifferentiatie in te schakelen tijdens de toepassingsfase. Differentiatie naar interesse komt vooral in het kleuteronderwijs voor. De individuele leertrajecten en sticordi-maatregelen zijn ook verdienstelijke initiatieven om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van elk kind.

Het detecteren, signaleren en bespreken van problemen verlopen volgens een goed uitgetekende procedure. De hulpverlening is vooral gericht op remediëring en minder op preventie. In de kleuterafdeling doen groepsleraren enige inspanning om kinderen met ontwikkelingsachterstand bij te werken. De remediërende interventies door de zorgleraar zijn vooral gericht naar de vijfjarigen. Ze houden doorgaans een herhaling in van doelen en activiteiten uit de schoolrijpheidstest en stellen het oefenen van deelvaardigheden centraal. De interventies door de zorgleraren vertonen sporen van handelingsgericht werken en verlopen deskundig en systematisch aan de hand van een 'groepshandelingsplan', waarin concrete doelen op langere termijn zijn opgenomen.

Een aantal kinderen krijgt momenteel gon-begeleiding (geïntegreerd onderwijs). De documentenanalyse leert, dat het voorstel van additionele hulp op kind-, school- en ouder niveau ingaat op de geformuleerde hulpvragen. De ondersteuning op kindniveau is vertaald in een individueel handelingsplan met intermediaire doelen, die meerdere persoonlijkheidscomponenten beogen. Uit de observatie blijkt, dat de additionele hulp inzoomt op de specifieke problematiek.

Conform de schoolvisie betreft de school ook de ouders bij de leerbegeleiding. Het team beoogt een laagdrempelige school en zorgt voor een goede communicatie met de ouders. Die worden degelijk geconsulteerd en geïnformeerd. In het kleuteronderwijs worden ze onder meer op de hoogte gebracht van de klaswerking aan de hand van een weekbrief.

De school maakt werk van de schoolloopbaanbegeleiding van haar leerlingen vooral op scharniermomenten. De integratiemomenten tussen de oudste kleuters en het eerste leerjaar geven aanleiding tot een verlaagde drempel bij de overstap. De school wil deze drempelverlagende activiteiten in de toekomst nog intensifiëren en verrijken. De overgang van het lager naar het secundair onderwijs wordt intentioneel voorbereid en begeleid. De school werkt daarvoor samen met secundaire scholen en organiseert geregeld informatie- en kennismakingsmomenten.

De school ervaart de ondersteuning van het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) als een meerwaarde voor de zorgwerking. De samenwerking met externe hulpverleners en andere schoolondersteunende instanties verloopt vlot.

Het zorgteam evalueert geregeld de effecten van de zorgverbredende werking en gaat op die manier de doeltreffendheid na. Deze evaluaties hebben vooral plaats op de zorgbijeenkomsten en op het interne en multidisciplinaire overleg.

De school is op het vlak van leerbegeleiding in beweging. De zorgcoördinator geeft blijk van een grote expertise op het vlak van remediërend werken. In het recente verleden heeft de school pedagogische studiedagen opgezet over ontwikkelings- en leerstoornissen. Toch hebben groepsleraren nood aan inhoudelijke ondersteuning om hun expertise op vlak van leerbegeleiding te verruimen. Het zorgteam participeert frequent aan specifieke zorgverbredende bijscholingssessies en aan overleg binnen de scholengemeenschap. De school beschikt over enige achtergrondinformatie in verband met de aanpak van ontwikkelingsproblemen en over enkele praktijkgerichte bronnen om kinderen bij te werken.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het beleid wordt waargenomen door twee halftijdse directeurs, de zorgcoördinator en de werkgroepen. De ene halftijdse directeur is een ervaren schoolleider, die als mentor fungeert van de andere. Deze laatste is sinds 1 september aangesteld en cumuleert deze directieopdracht met de taak van leerlingbegeleider in een secundaire school. Momenteel zoekt hij met veel enthousiasme zijn weg in zijn nieuwe werkomgeving. De schoolleiding is verantwoordelijk voor de schoolorganisatie, het personeels-, het financiële en voor het onderwijskundige beleid. De zorgcoördinator behartigt het zorgbeleid en de werkgroepen zetten vooral in op praktisch-organisatorische aspecten van het schoolleven.

De leiding voert een humanitair management, dat gericht is op het welbevinden van alle actoren, op de bevordering van goede interpersoonlijke relaties en op een collegiaal team. Conform de schoolvisie wil ze een school met een warm hart, waarin kinderen en leraren zich thuis voelen en zich kunnen ontplooiën. De leiding voert een effectief personeelsbeleid. Ze stelt zich op als 'architect' en bouwt met veel inzet een gestructureerde schoolorganisatie en een ordelijk schoolleven uit. Bovendien zorgt ze voor een effectief administratief beleid. Leraren erkennen haar engagement en haar streven naar uitmuntendheid. Uit een recente bevraging van het personeel blijkt dat leraren het gevoerde beleid appreciëren.

De schoolleiding heeft vertrouwen in het personeel. Zij volgt in zekere mate het onderwijskundige handelen van leraren op door korte klascontacten, ondersteunende en evaluatieve klasbezoeken met verslag, coachings-, functionerings- en evaluatiegesprekken. Een meer systematische opvolging van de vernieuwingsinhouden kan de implementatie ervan bevorderen en de diversiteit in onderwijskundige handelen in de beide onderwijsniveaus beperken.

De school besteedt veel aandacht aan visieontwikkeling. Aspecten van het onderwijskundige functioneren worden besproken en in het schoolwerkplan vastgelegd. Toch leven er verschillende opvattingen op tal van pedagogisch-didactische facetten, met een diversiteit in het onderwijskundige handelen van leraren tot gevolg. Dat is vooral het geval voor de onderwijskundige aanpak van muzische vorming.

De leiding voert een democratisch beleid met een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel bij de andere teamleden tot gevolg. Zij biedt ruimte tot inspraak en tot een participatieve besluitvorming.

De kwaliteitszorg komt op gang. Op basis van de uitgevoerde tevredenheidsonderzoeken bij leerlingen, leraren en ouders neemt de school initiatieven om de knelpunten weg te werken. Illustratief zijn de nieuwe sanitaire installatie en het huiswerkbeleid. Dat is echter minder het geval voor andere outputgegevens. Het is nog geen cultuur om leerlingenresultaten van centrale toetsen te analyseren en daaruit onderwijskundige conclusies op schoolniveau te trekken en daaraan verbeteracties te koppelen. De onderwijskundige prioriteiten worden doorgaans weinig doelgericht en planmatig uitgewerkt, wat het nagaan van de effectiviteit bemoeilijkt. De school bewaakt vooral haar kwaliteit op vlak van haar leerbegeleiding en in mindere mate voor wat betreft haar deskundigheidsbevordering.

Voor haar talenbeleid heeft de school vooral vanuit de GOK-projecten (gelijke-onderwijskansenbeleid) en uit bijscholing informatie en expertise opgebouwd over aspecten van taalvaardigheid. Ze beschikt over schoolspecifieke gegevens en heeft haar verwachtingen geformuleerd op school-, klas- en leerlingenniveau. De uitgebouwde structuren functioneren in ruime mate om aspecten van het talenbeleid te ondersteunen. Dat komt vooral tot uiting in de beeldvorming van taalvaardigheid en in de acties om de decretale ontwikkelingsdoelen na te streven en de eindtermen van Nederlands en Frans te bereiken. Tevens is er bijzondere aandacht voor de leesbeleving en voor hulp aan anderstalige en kansarme ouders en kinderen in het kader van Auxilia, een interscolair project met ondersteuning van de stad Ieper.

Het is nog geen traditie om systematisch werk te maken van een instructietaal om passend rekening te houden met de verschillen tussen de kinderen. Voor communicatief taalgebruik daarentegen is er wel voldoende aandacht. De school biedt voldoende kansen om kinderen in contact te brengen met taaldiversiteit en -cultuur. Illustratief zijn de systematische contacten met de bewoners van de nabije rust-

en verzorgingsinstelling en de interscolaire uitwisseling van digitale kerstkaarten. De school doet al inspanningen om selectief de kwaliteit van haar talenbeleid te evalueren, vooral naar uitvoering. Tevens grijpt ze kansen om haar talenbeleid in vraag te stellen, de expertise te verfijnen en bij te sturen.

Het gelijkeonderwijskansenbeleid bouwt de school verder kwaliteitsvol uit door de SES-lestijden (sociaal-economisch statuut) geïntegreerd aan te wenden. In de kleuterafdeling wil ze de zindelijkheidstraining ondersteunen en werk maken van drempelverlagende integratieactiviteiten. In de lagere afdeling gebruikt de school deze middelen onder meer om de motivatie bij de kinderen te verhogen en om de beeldvorming van de ontwikkeling te verfijnen. Daarbij zijn de overlegstructuren, het professionaliseringsbeleid en de samenwerking met externen sterk ondersteunend.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Kleuteronderwijs
- De planmatige en doelgerichte aanpak van de thema's, die meestal nauw aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de kinderen.
- De veelzijdige uitwerking van de thema's die een brede persoonlijkheidsontwikkeling beogen.
- De opvoedende activiteiten die de diverse domeinen van wiskundige initiatie nastreven.
- Het bewaken van de ontwikkelingsaspecten om het evenwicht in het onderwijsaanbod te verzekeren.
- Het volgen van de wiskundige en de muzische ontwikkeling van de kinderen.
- de speelleersituaties waarbij kinderen wiskundige begrippen en vaardigheden handelend kunnen verwerven.
- Lager onderwijs
- Het evenwichtige en gegradeerde aanbod van wiskunde en de bevredigende resultaten op de centrale toetsen.
- De mogelijkheid om wiskundige begrippen, inzichten en vaardigheden handelend te verwerven en de integratie van ICT.
- De aandacht voor wiskundige denk- en oplossingsmethodes en het toepassen van wiskundige kennis en vaardigheden in betekenisvolle contexten.
- De verwerking van de methodegebonden en genormeerde toetsen en de gedifferentieerde aanpak in de toepassingsfase voor wiskunde en de systematische remediërende interventies door de groeps- en de zorgleraren .
- De integratie van meerdere muzische domeinen in eenzelfde muzisch project.
- De muzische activiteiten op schoolniveau en de initiatieven om de kunstzinnige vorming van de leerlingen te verhogen.
- De uitrusting en de intentionele aandacht voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- de mensontmoetende onderwijsstijl van de meeste leraren en de aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling.
- De functioneel uitgebouwde zorgstructuur, de uitgetekende procedures en de coördinatie van de zorgwerking op schoolniveau.
- De aspecten van het handelingsgerichte werken bij de zorgverbredende interventies in de lagere afdeling.
- de aandacht voor professionalisering, waarbij de samenhang tussen onderwijskundige prioriteiten en bijscholingsinitiatieven duidelijk is.
- Het aanbod van de teamgerichte en individuele bijscholingsinitiatieven.

Wat betreft het algemeen beleid

- De gestructureerde schoolorganisatie en het ordelijke schoolleven.
- Het humanitaire management dat resulteert in een hartelijke leef- en leergemeenschap voor alle participanten.
- De democratische leiderschapstijl met aandacht voor een participatieve besluitvorming.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Kleuteronderwijs
- Concreet-operationele activiteitsdoelen formuleren en de dagelijks weerkerende activiteiten doelgericht plannen en uitvoeren.
- Het onderwijsaanbod van wiskundige initiatie afstemmen op het ontwikkelingsniveau van het individuele kind.
- Kalenders en andere registratiemiddelen en hun visuele voorstelling graderen volgens het ontwikkelingsniveau van de kinderen en deze structuren bevestigen binnen hun handbereik.
- Het verrijken van de speelwerkhoecken vanuit een wiskundige invalshoek en de inrichting van sommige boekenhoecken optimaliseren en het boekenaanbod meer variëren.
- Het taalgebruik van leraren optimaliseren door het vermijden van de gesloten vraagstelling, van het overmatige gebruik van verkleinwoorden en van de zelfaanspreking.
- Lager onderwijs
- Het aantal concreet-operationele lesdoelen voor wiskunde en muzische vorming beperken.
- De leraargestuurde aanpak verlaten en het divergente denken van de leerlingen meer kansen geven.
- Bij wiskunde uitgaan van een uitdagende probleemstelling, zorgen voor een voldoende concrete basis, en via de inductieve denkweg wiskundige syntheses en besluiten laten groeien.
- Leerlingen voldoende kansen geven om na te denken over hun eigen denk- en leerproces.
- De evaluatie en rapportering van leren leren optimaliseren.
- Schoolafspraken maken ten aanzien van groeiende referentiekaders die het wiskundige denken ondersteunen en individuele onderwijsleermiddelen voor wiskunde uitbreiden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- In de kleuterafdeling doelen op langere termijn beogen bij de zorgverbredende activiteiten en de zorginterventies meer systematisch organiseren en meer preventief oriënteren.
- Systematisch reflecteren op het onderwijskundige handelen om de onderwijskwaliteit te verhogen.
- De professionalisering optimaliseren door een beperkt aantal onderwijskundige prioriteiten te bepalen en die doelgericht en planmatig uit te werken, en door de expertise van de groepsleraren op het vlak van leerbegeleiding te verruimen.
- Het teamoverleg intensifiëren om het leren van en met elkaar te verhogen en het onderwijskundige handelen te optimaliseren.

Wat betreft het algemeen beleid

- Een gelijkgerichte visie op verschillende aspecten van het school- en klasleven verder implementeren.
- De kwaliteitszorg verder uitbouwen door betrouwbare en valide evaluatiegegevens te verzamelen, die systematisch te analyseren, daaruit passende conclusies te trekken en daaraan acties te koppelen.
- De kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering optimaliseren door het nascholingsbeleid te evalueren met het hele team en de implementatie van de vernieuwingsinhouden intentioneel op te volgen op de klasvloer.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Kleuteronderwijs
- Alle domeinen van muzische vorming evenwichtig aanbieden en de leerplanvisie op muzische vorming in praktijk brengen.
- Het muzische aanbod afstemmen op het ontwikkelingsniveau van de kinderen.
- De leraargestuurde aanpak verlaten en een begeleidingsstijl aanwenden die uitnodigt tot een creatieve en persoonlijke vormgeving, conform het leerplan.
- Lager onderwijs
- Alle domeinen van muzische vorming evenwichtig aanbieden en de leerplanvisie op muzische vorming in praktijk brengen.
- Muzische vorming meer doelgericht evalueren en de muzische vaardigheden systematisch opvolgen over de leerjaren heen.
- Een begeleidingsstijl aanwenden die uitnodigt tot een creatieve en persoonlijke vormgeving, conform het leerplan.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs**

omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor
muzische vorming

voor het **lager onderwijs**

omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor
muzische vorming

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 21-03-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Patrick Durieux de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	